

A LITERATURA NOS COMEZOS DO SÉCULO XX

ETAPAS DA LITERATURA DE 1900-1936

ETAPA ANTERIOR A 1916
O AGRARISMO

ANTONIO NORIEGA VARELA

ETAPA ENTRE 1916 E O COMEZO
DA GUERRA CIVIL EN 1936

IRMANDADES DA FALA

RAMÓN CABANILLAS

GRUPO NÓS

REVISTA NÓS

ETAPAS:

❖ ETAPA ANTERIOR A 1916: O AGRARISMO

- Poesía influenciada por Rosalía , Curros e Pondal (Rexurdimento)

ANTONIO NORIEGA VARELA

OBRAS:

- *Montañasas* (1904)
- ***Do ermo*** (3ª edición)
- *A Virxe e a paisanaxe* (1913)
- *Como falan os brañegos* (1928)

TEMÁTICA:

- ★ **COSTUMISMO RURALISTA:** descrición de paisaxes, costumes e circunstancias da vida dos labregos.
- ★ **LIRISMO DA NATUREZA:** os protagonistas da súa poesía son os elementos da natureza (un penedo, o orballo, a flor do toxo,...)

AS FLORIÑAS DOS TOXOS

Nin rosiñas brancas, nin claveles roxos!
Eu venero as floriñas dos toxos.

Dos toxales as tenues floriñas
que sorrín, a medo, entre espiñas

Entre espiñas que o ceo agasalla
con diamantes as noites que orballa.

Oh, do ermo prezado tesouro:
as floriñas dos toxos son d'ouro!

De ouro vello son, mai, as floriñas
dos bravos toxales, idas devocións miñas!

ETAPAS:

❖ AS IRMANDADES DA FALA

O POETA DA RAZA

RAMÓN CABANILLAS

BIOGRAFÍA

- Cambados (1876-1959).
- Participou no agrarismo, nas Irmandades da Fala, no Grupo Nós, no SEG.
- Vinculouse ao nacionalismo e a Acción Gallega.
- No 1920 ingresa na RAG.
- No 1929 ingresa na RAE.
- *Antífona da cantiga* 1951 (1ª obra publicada pola editorial Galaxia)

OBRAS

POESÍA LÍRICA:

- *No desterro* (1913)
- *Vento mareiro* (1915)
- *Da terra asoballada* (1917)
- *A rosa de cen follas* (1927)
- *Da miña zanfona* (1954)

POESÍA NARRATIVA:

- *Na noite estrelecida* (1926)
- *O bendito San Amaro* (1926)
- *Samos* (1958)

TEATRO:

- *A man da santiña* (1921)
- *O Mariscal* (1926)

POESÍA LÍRICA DE RAMÓN CABANILLAS

Poesía cívica

Poemas agraristas anticaciquís e nacionalistas.
(Influencia de Curros Enríquez)

EXEMPLOS:

En pé!

*Acción gallega
(Himno)*

Poesía Intimista

Temática amorosa, lembranzas do pasado, identificación coa natureza.
(Influencia de Rosalía de Castro)

EXEMPLO:
Camiño longo

Poesía costumista

Describe paisaxes, tipos, costumes rurais, ...

EXEMPLO:
Na taberna

Poesía modernista

Introduce nos seus poemas trazos modernistas propios do movemento literario da época.
(musicalidade da linguaxe, sensualidade, colorido)

EXEMPLO:
Reza o merlo no soto

CAMIÑO LONGO, Ramón Cabanillas

Camiño, camiño longo

camiño da miña vida,

escuro e triste de noite,

e triste e escuro de día...

camiño longo

da miña vida!

Vereda, vereda torta

en duras laxes aberta,

arrodeada de toxos,

crebada polas lameiras...

vereda torta,

ti onde me levas!

Camiño, camiño longo.

A choiva, a neve e as silvas

enchéronme de friaxe,

cubrironme de feridas...

camiño longo

da miña vida!

Vereda, vereda fonda

de fontes tristes, sin ágoa;

sin carballos que den sombra,

nin chouzas que den pousada...

vereda fonda,

ti cando acabas!

[Luís Emilio Batallán](#)

POESÍA NARRATIVA DE R. CABANILLAS

NA NOITE ESTRELECIDA: recolle os temas medievais célticos da “materia de Bretaña”; as lendas do rei Artur e a busca do Graal. Está dividida en 3 sagas:

- ★ **A ESPADA ESCALIBOR:** atópase na illa de Sálvora onde é levada á presenza do rei Artur.
- ★ **O CABALEIRO DO SANTO GRAAL:** Galahaz encontra no Cebreiro o cáliz da Derradeira Cea.
- ★ **O SONO DO REI ARTUR:** narra a morte do rei Artur.

Galeguiza o tema e entróncao coa idioloXía do nacionalismo da súa época: o cáliz representa a identidade de Galicia; os cabaleiros da Táboa redonda, as Irmandades da Fala e a procura do Santo Graal, a liberdade da nosa terra.

O TEATRO DE RAMÓN CABANILLAS

Foron encargos das Irmandades da Fala para potenciar o teatro galego.

- ★ *A man da santiña*: comedia de tema amoroso protagonizado por personaxes fidalgos.
- ★ *O Mariscal*: Escenifica a loita do Mariscal don Pedro Pardo de Cela contra a política centralista dos RR.CC. (defensa do nacionalismo)
- ★ Os 20 dos XX

